

Förslag till beslut om ändring av VA-taxan i Ekerö kommun

Ekerövatten AB's styrelse föreslår kommunfullmäktige besluta

- Fastställa upprättat förslag till ny VA-taxa med en höjning av brukningstaxan med 23 %.
- Justera övriga punkter i VA-taxan punkt 3, 5.3, 5.9, 5.10, 6.3, 6.8, 14.2, 14.3, 18, 22.
- Den nya VA -taxan ska börja gälla från och med den 1 januari 2024 eller vid den senare tidpunkt som kommunfullmäktiges beslut vinner laga kraft.
- Kommunfullmäktige delegerar redaktionella förändringar av VA-taxan till Ekerövatten AB's styrelse.

Sammanfattning

Brukningstaxan föreslås höjas med 23 % för 2024 för att täcka kostnadsökningar och säkra likviditet på totalt 12,6 mkr. Konsekvenser om inte brukningstaxan höjs enligt förslaget blir att ett ägartillskott på 12,6 mkr behövs per år för att säkra likviditet och inte behöva låna till driftskostnader.

Brukningsavgiften är de löpande avgifter som en fastighetsägare betalar för att nyttja VA-anläggningen. Brukningstaxan ska täcka kostnaderna för drift och underhåll av VA-anläggningen, nödvändiga reinvesteringar samt räntekostnader. Även förstärkningen av Ekerös reningsverkskapacitet finansieras av brukningstaxan.

Anläggningstaxan lämnas oförändrad. Utöver nivåjusteringar i taxan föreslås vissa justeringar i taxans övriga paragrafer.

Ärende

Bakgrund

Den allmänna VA-verksamheten ska vara självfinansierande genom avgifter som regleras i VA-taxan. Som VA-huvudman är Ekerövatten skyldig att se över VA-taxan så att den speglar kostnaderna för att bygga ut den allmänna VA-anläggningen enligt detaljplaner och VA-planen samt för att på ett säkert sätt sköta och underhålla den.

VA-taxans avgifter ska vara rättvist fördelade efter den nytta som en fastighet anses ha av den allmänna VA-anläggningen. Dessutom gäller självkostnadsprincipen vilken innebär att avgiften inte får vara större än vad som behövs för att täcka de nödvändiga kostnader som krävs för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen.

Inom VA-området sker hela tiden en utveckling i form av ny praxis och nya former av bebyggelse eller andra typer av samhällsliga behov som gör att taxan behöver uppdateras. Taxan behöver därför uppdateras för att följa lagkraven.

För att uppnå detta föreslås VA-taxan ändras enligt följande.

Anläggningsavgift (§5–13)

Anläggningsavgiften är den engångsavgift som en fastighetsägare betalar för att ansluta sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen. Den ska täcka fastighetens del av kostnaderna för utbyggnaden av reningsverk, vattenverk, pumpstationer, huvudledningar och ledningsnätet fram till tomtgräns mm.

VA-taxan ska enligt lagen om allmänna vattentjänster vara skäligt och rättvist fördelad efter både den kostnad och den nytta som föreligger då en fastighet ansluts till den befintliga VA-anläggningen. Därför är anläggningsavgiften indelad i olika parametrar; servisavgift, tomtyteavgift och lägenhetsavgift där vissa parametrar är kostnadsrelaterade och vissa är nyttorelaterade. För fastighetsägaren varierar avgiftens storlek även beroende på om en, två eller tre nyttigheter såsom dricksvatten, spillvatten och/eller dagvatten ansluts.

Ekerövatten har som målsättning att anläggningstaxan ska vara självfinansierande för den VA-utbyggnad som sker. I den mån anläggningsavgiften inte är självfinansierande bekostas underskottet av brukningstaxan, vilket är fullt förenligt med vattentjänstlagen.

Ingen justerad avgift för § 5.1

Kostnadstäckningen (intäkter/kostnader) för va-taxans anläggningstaxa beräknas årligen på samtliga projekt som har startat eller förväntas starta inom ± 3 år, portföljen, och dessa projekts totala kostnader. Med ett projekt menas i det här fallet den VA-utbyggnad som sker i genomförandet av ex en detaljplan. För att nå en korrekt kostnadstäckning bör även kostnader räknas med som är kopplade till projektet men som ligger utanför detaljplanens geografiska område, till exempel kostnader för att öka kapaciteten i det befintliga ledningsnätet, eller kostnader för att öka avloppsreningskapaciteten. Dessa kostnader ingår i projektens totala kostnader.

Inför 2024 visar underlaget för taxeberäkningen, de projekt som har startat eller förväntas starta inom ± 3 år, portföljen, att anläggningstaxan inte behöver höjas, men det indikerar på en höjning 2025 på 2% och 2026 4%.

Förtydligande av § 5.3 och 6.3

Punkten har förtydligats med att det är landareal (tidigare areal) som ligger till grund för debitering av tomtyta. Justeringen innebär ingen förändring i arbetssätt.

Ny paragraf § 5.10 och 6.8

§ 5.10 När mark används för att uppföra ny bebyggelse för boende eller verksamheter, (exploatering) utgår anläggningsavgift för fastighet med:

- faktisk kostnad motsvarande de kostnader som huvudmannen har för att möjliggöra

exploateringen, och
- lägenhetsavgift enligt § 5.1 c).

Faktiskt kostnad preciseras närmare genom exploateringsavtal mellan å ena sidan Huvudmannen och å andra sidan exploatören och/eller fastighetsägaren.

Avgift enligt denna paragraf får inte understiga vad som skulle erlagts med tillämpning av § 5.1.

Roslagsvatten införde i alla kommuners taxor denna paragraf innan Ekerövatten AB blev del av Roslagsvatten 2014. Ekerövattens arbete med exploateringsavtal har skett enligt principerna av §5.10 och är förankrat med kommunens tjänstemän. Införandet är därför mer en formell sak än en ändring av arbetssätt. Syftet med § är att det ska vara tydligt att exploatörer ska stå sina kostnader och inte belasta befintligt VA-kollektiv och omvandlingsområden, vilket även harmoniserar med PBL.

För att innebörden även ska gälla "annan verksamhet" läggs samma paragraf in under 6.8.

Brukningavgift (§ 14-22)

Brukningavgiften är den periodiska avgift som en fastighetsägare betalar när denna har anslutit sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen. Den ska täcka fastighetens del av kostnaderna för drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra nödvändiga kostnader för att tillhandahålla vattentjänsterna som inte täcks av anläggningsavgiften. VA-taxan ska enligt lagen om allmänna vattentjänster vara skäligt och rättvist fördelad efter både den kostnad och den nytta som föreligger när en fastighet är ansluten till den befintliga VA-anläggningen.

Ny föreslagen avgift för 14.1 och 15

Brukningstaxan föreslås höjas med 23 % för 2024 för att täcka kostnadsökningar och säkra likviditet på totalt 12,6 mkr. Konsekvenser om inte brukningstaxan höjs enligt förslaget blir att ett ägartillskott på 12,6 mkr behövs per år för att säkra likviditet och inte behöva låna till driftskostnader.

Brukningavgiften är de löpande avgifter som en fastighetsägare betalar för att nyttja VA-anläggningen. Brukningstaxan ska täcka kostnaderna för drift och underhåll av VA-anläggningen, nödvändiga reinvesteringar samt räntekostnader. Även förstärkningen av Ekerös reningsverkskapacitet finansieras av brukningstaxan. För att närma sig kostnadstäckning föreslås att brukningstaxan höjs med 23 % till följd av ökande investeringar och projekt i förbättringsarbetet med den befintliga anläggningen samt de kraftigt ökade kostnaderna till följd av världsläget. Anläggningstaxan lämnas oförändrad. Utöver nivåjusteringar i taxan föreslås vissa justeringar i taxans övriga paragrafer.

VA-taxans brukningstaxa beräknas årligen på samtliga kostnader som inte omfattas av anläggningstaxan. I den senaste analysen finns det behov av att höja brukningstaxan med 23 % till följd av satsningar som har gjorts för att förbättra den befintliga VA-anläggningen genom reinvesteringar, service och reparationer avseende reningsverk och pumpstationer, drickvatteninventering, konsultarvode för asset management och OT/ET.

Det som sker i omvärlden just nu ger en direkt påverkan på kostnaderna vilket ger ett ytterligare behov av en ökning av taxan. Det har skett en markant ökning av energi- och räntekostnader, men även på inköp av vatten, kemikalier byggmaterial mm.

Trots ökningen förväntas Ekerövatten visa negativt resultat i år varav brukningsavgiften enligt beräkning kan behöva höjas ytterligare 2025 och 2026. En närmare analys kommer att göras inför taxejustering 2025.

Justerad text 14.2

Förbättrad språkligt. Justeringen innebär ingen förändring i arbetssätt.

Justerad text 14.3

Ändringen förtydligar att schablonmängden är kopplad till tid. Justeringen innebär ingen förändring i arbetssätt.

Justerad text 18

Förtydligat texten med att lägga till strypbricka.

Övriga justeringar

Förtydligande av § 3

I definitionen av "Lägenhet" har komplementbostad lagts till för att förtydliga vilka byggnader som omfattas. Justeringen innebär ingen förändring i arbetssätt.

Generellt

VA-taxan behöver justeras med redaktionella ändringar, se gul markering fet stil och nuvarande formuleringar som ska ändras är (genomstrukna) i bilaga 2:

- Datum för antagande
- Datum för ikraftträdande
- Ärendenummer KF

Handlingar i ärendet

Bilaga 1. Hur taxan påverkar abonnenterna.

Bilaga 2 Förslag till ny VA -taxa. Förändringar är utmärkta med **gul markering**, **fet stil** och att nuvarande text som ska tas bort eller ersättas återfinns inom parentes och är (~~genomstrukna~~)

Bilaga 1. Hur taxan påverkar abonnenterna

Brukningstaxan

Brukningstaxan består av en fast och en rörlig del. Den rörliga delens storlek beror på hur mycket vatten som fastigheten förbrukar. Därtill finns en fast avgift för dagvatten för bostadshus medan dagvattenavgiften för annan fastighet beror på tomtytans storlek.

Förslaget till höjning av brukningstaxan innebär följande höjning av avgiften för **småbostadshus** inkl. moms:

Tabell 4: brukningstaxa för småbostadshus

FASTIGHET OCH FÖRBRUKNING	NUVARANDE TAXA	FÖRSLAG	ÄNDRING
Typhus A*: 150 m ³	8 695 kr	10 695 kr	23 %
Typhus A utan dagvatten	7 460 kr	9 176 kr	23 %

* Typhus A är en fastighet med tomtyta om 800 m² och en vattenförbrukning om 150 m³/år och används bland annat i jämförelsesyfte. Begränsningsregel vid 2203 m² tomtyta.

För **flerbostadshus**, t ex. hyreshus och bostadsrättsfastigheter, innebär höjningen följande inkl. moms:

Tabell 5: brukningstaxa för flerbostadshus

FASTIGHET OCH FÖRBRUKNING	NUVARANDE TAXA	FÖRSLAG	ÄNDRING
Typhus B**: 2000 m ³	94 830 kr	116 641 kr	23 %
Typhus B utan dagvatten	82 090kr	100 961 kr	23 %